

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cl. Viri Valerii Andreae Desselii In Academia Lovaniensi
Professoris Regii Erotemata Juris Canonici**

Andreas, Valerius

Coloniae, 1697

III. De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62934)

De Simonia, & ne aliquid de spiri-
tualibus exigatur vel pro-
mittatur.

T I T. III.

Hic incipit alterum hujus libri caput
quo materia iudicii criminalis, id est
ipsa crimina enumerantur & expli-
cantur: quæ vel communia sunt om-
nium hominum tum Ecclesiastico-
rum, tum Laicorum, vel Clericorum
propria. Primi generis sunt illa, quæ
in ipsum Deum & religionem princi-
paliter committuntur, quorum gra-
vissimum est Simonia, & quæ in pro-
ximum.

Quid est Simonia?

Simonia (à Simone Mago, qui primus
legitur se hoc crimine polluisse. *Act.*
8. ita dicta) est studiosa voluntas emen-
di vel vendendi aliquid spirituale vel
spirituali annexum, *Studiosa*, inquam
ut excludantur leves vel minus delibe-
ratæ voluntatis motus. Verbis *emendi vel*
vendendi continetur contractus omnis
onerofus, pretio temporali intercedente;
vel

vel quod rationem pretii habeat, non gratuitus: veluti in pecunia detur vel promittatur, ex pacto sive tacito, sive expresso pro sacramentorum administratione, pro sepultura & exequiis mortuorum, pro benedictionibus nubentium, pro ingressu Religionis, pro beneficiorum Ecclesiasticorum collatione. Imò si tantum obsequium aliquod sive & unus ab obsequio praestetur pro beneficio obtinendo.

c. 8. 9. 10.
Et pas.
sim h. 7.
c. 12. 10d.

Quod hic vocas munus ab obsequio?

Quodlibet ministerium & obsequium, quod homo homini in rebus temporalibus prestare solet, habetque pretium rationem. Est enim pretium hic triplicis generis, aliud pretium manus, sive muneris à manu, aliud pretium linguae, sive muneris à lingua, aliud pretium obsequii sive muneris ab obsequio. *Munus à manu* pecunia est, & res quaelibet, quae est in commercio, & quae etiam pecuniae appellatione continetur. *Munus à lingua* favor est, sive preces & supplicationes humanae, si ex pacto vel promissione factae, *Munus ab obsequio* servitus est indubitè impensa, id est famularus alicui ab dictus, ut ejus intuitu aliquid spirituale consequatur.

l. 178. D.
De V. S.
e. Sunt
nonnulli
114. q. 1.
Et c. Sal.
vator 1.
qu. 3.

Quætriplex est Simonia?

Primò, alia est juris divini, alia juris humani sive Ecclesiastici. Illa committitur circa res merè spirituales, & maxime circa eas, quibus confertur potestas clavium. Hæc ex jure positivo prohibitionem suam habet, & committitur circa rem natura quidem sua vendibilem, prohibitam tamen vendi jure positivo Ecclesiastico; veluti in venditione beneficiorum, secundum id, quod temporale est; quod ab Ecclesia prohiberi potuit propter dependentiam & connexionem, quam habet cum re sacra: item in venditione officiorum minus spiritualium, quale est officium Oeconomi Ecclesiæ, Advocati Ecclesiæ, Sacristæ, & similia.

II. Alia est Mentalis, alia Conventionalis, alia Realis. *Mentalis* est, quæ mente tantum concepta in solo proposito consistit interno, sive res tradatur, sive non tradatur, citra ullum pactum seu conventionem. *Conventionalis* est, quando à proposito illo interno proceditur ad conventionem dandi aliquid temporale pro spirituali, citra tamen executionem, ex utraque vel altera parte tantum. *Realis* est, quando ultra conventionem

*d. cap.
Salvator.*

tionem de dando accedit traditio ipsius rei, idque ex parte utriusque tam dantis quam accipientis; veluti dedi tibi pecunias, & tu vicissim mihi dedisti præbendam.

Ad conventionalem Simoniam, vel potius ad mentalem, referri potest species illa, quam vocant *Confidentialem* seu *Confidentia*, quæ propriè locum habet in renuntiationibus & collationibus, aliisque provisionibus beneficiorum Ecclesiasticorum. V. G. Quando quis alicui providet de beneficio, cum certa fiducia & spe, ut provisus illud ipsum aliquando resignet cedatve, vel ei, à quo beneficium obtinuit, vel illius nepoti, vel etiam alteri. Quod quidem licitè fieri poterit sine ullo pacto, aut conditione, modo fiat digno; simoniaca verò erit facta cum interventu pretii, pacti, modi aut conditionis, sive digno fiat, sive indigno. Exstat de hac specie Simonie Constitutio Pii IV. anno 1564. & duplex Pii V. anno 1568. & 1569.

*Qui igitur vitium Simonie incurritur
& ex quibus causis?*

can. Placuit 22.
1. qu. 1.
c. 2. sup.

Ex quo tam ementes quam vendentes, de quo exstat antiqua definitio Patrum: *Anathema sit danti & accipienti*

Præterea, & qui siue danti siue accipienti
 vel proxenera, vel intercessor vel coo-
 perator fuerit, in reatu est Simonia.
 Causa Simonia generalis est, quod de-
 tur aliquid temporale pro re spirituali,
 vel ei adnexa. Particulares causas ali-
 quot retuli supra, quibus alia addi pos-
 sant: ut si pro ordinatione aliquid da-
 tum vel acceptum fuerit, si pro consecra-
 tione vel benedictione Episcoporum aut
 Abbatum; si pro electione, presentatio-
 ne, seu nominatione, pro institutione
 seu investitura sacerdotum; si pro ingres-
 su Religionis & receptione Mona-

De conf.
Et cum
detesta-
bile h. t.
in Extra-
vag.
com.
c. 1. h. t.
can. 2. 3.
4. Et
passim.
c. 1. q. 1.
c. 10. Et
39 h. t.
c. 9. Et
16. h. t. c.
8. Et c.
19. eod.
Navar.
in Man.
c. 1. n.
106. c. 18.
Et ibi gl.
h. t. arg.
c. Ex
tua 20.
h. t. Wa-
mes conf.
561 n. 4.
eod tit.

Qua causa excusant ab hoc vitio?
 Excusat Primò, si aliquid detur ex
 mera liberalitate & elemosyna, nec a-
 nimus adsit emendi vel vendendi.

Secundò, modicitas & exiguitas rei
 seu pretii, quod pro re spirituali datur,
 & pellicere aut pervertere animum acci-
 pientis non solet, dummodò non expa-
 sco detur, sed ex mera liberalitate.

III. Quando temporale aliquid in-
 teruenit, non primariò, ut dicunt, sed
 secundariò, & tamquam pro causa im-
 pulsiva & excitativa. Exemplum po-
 nunt in eo, qui seruit Episcopo spe futu-
 ra alicujus remunerationis; absque ulla
 vel

Q

vel pactione vel conditione, & modo principaliter hac intentione non servat. Item in eo, qui Ecclesiam frequentat, ut distributiones quotidianas lucretur, alias fortè non frequentaturus: quia idè distributiones illæ sunt introductæ, ut Canonicis essent incitamento vacandi diligentius horis Canonicis.

Glin.c. IV. Necessitas, quæ legem non habet: item redemptio injustæ vexationis sive vexæ, ut loquatur, pro jure in beneficio sibi quæsito tuendo ac retinendo.

an de Cler. non resid. Navar. loc. cit. c. 28. h. t. Less de jure & just. li. 2. c. 35. dub. 7. n. 39. & dub. 18. n. 106. V. Laudabilis & pia consuetudo exigendi vel solvendi aliquid pro sepultura & exequiis mortuorum, pro benedictionibus nubentium, & similibus, Laudabilem dico consuetudinem nulli pactioni allegatam, quæ ex pia fidelium devotione, spontanea que & libera obligatione originem habuerit. Sed & quod sic solvitur, dici potest solvi intuitu laboris extrinsecus impensi, & in stipendium sustentationis.

can. fin. 1. q. 2. An admittenda ea consuetudo, quæ pro institutione, admissione ad possessionem seu installatione, aliave provisione, aliquid dari consuevit, vel deduci de fructibus?

Consuetudines ejusmodi de rell. abund. Syno.

Synodus Trid. mandat Episcopis, ut *Sess 24.*
 qua in usus pios non convertuntur, atq; *c. 14. de*
 ingressus eos, qui simoniacæ labis aut *reform.*
 sordidæ avaritiæ suspicionem habent, *regul.*

ferri non permittant: illis tantum, quas
 ut laudabiles probaverint, exceptis. Non
 permittit quoque Conc. aliquid deduci
 ex fructibus in receptione novi Canonici.
 Quod tamen hodiè experimur non
 ita rigidè & ad amissim observari, siue ex
 consuetudine immemoriali, siue ex pri-
 vilegio certis Capitulis concessio.

*Quomodo excusas à vitio Simonia pacta il-
 la, & conventiones, quas hodie fieri vide-
 mus de dote certa inferenda in monaste-
 rium pro receptione Monachi
 vel Monialis ?*

Ex eo, quòd id, quod dicitur dari pro
 ingressu Religionis non tam detur pro *Vid Gars*
 ipso ingressu, statuque Religionis, qui *de Benef.*
 vere spiritualis est, & natura sua inesti- *p. 7 c. 1.*
 mabilis, sed vel intuitu sustentationis, *n. 24. G.*
 quod est onus temporale pretio aestima- *seq. Zyp.*
 bile, idque ad evitandum gravamen ip- *in Anal.*
 sus monasterii, maxime si inopia pre- *jur. Pon.*
 matur, & destitutum sit redditibus ac *novib. r.*
 proventibus ad sustentationem necessa- *nu. 9.*
 riis: vel intuitu reparationum & onerum
 similium, etiam in monasteriis utcumq;
 abundantibus. Et hanc praxin longa

Q 2 con-

Vide Na-
var. de
Reditib.
Eccles. q.
1. merito
ult. c. 3. h.
r. c. 7. &
c. licet
Heli 3.
h. 2.

consuetudine firmatum hodie fecit pas-
sim receptam videmus.

Qui accusare de Simonia possum?

In primis quilibet Catholicus, qui ad
hoc etiam magis est precibus exhorta-
tus. Imò & servi adversus dominos, &
criminosi quilibet admittuntur non so-
lùm ad accusandum, verùm etiam ad re-
stificandum.

Qua sunt pœna Simoniacorum?

In primis Simonia mentalis, quia
solo proposito interno consistit, pœna
rum Ecclesiasticarum incapax est, si uti-
que nihil datum aut acceptum fuerit,
cum intentione tamen recipiendi ali-
quid; vel si exhibitum quidem sit munus
à manu, cessante tamen pacto omni, ex-
plicito & implicito. Quo casu saltem de
facto Simonia non punitur, nec obligat
ad restitutionem ejus, quod datum ac-
ceptumve fuerit. Secus in usura mentali
constituit Pontifex, ut hæc in foro poli-
ut loquuntur, seu animæ obliget ad res-
tutionem ejus, quod ultra sortem recep-
tum est.

e. ult. &
ibi Na-
var. nu.
12. c.
Consti-
luit. inf.
de usur.

Qua est ratio hujus constituti juris?

Quòd receptio usurarum semper

injusta, nec ullo colore effici justa possit: earumque prohibitio ex jure cum divino tum humano tam est stricta, ut adversus eam nulla consuetudo queat introduci. At verò Simonia non ita stricta est prohibitio (licet hæc quoque ex utroque jure, divino & humano, prove-niat) quin adversus eam in certis casibus, laudabilis consuetudo locum habere possit. Alii differentia rationem inderunt, quòd in Simonia pariter turpe sit dare & accipere, in usura verò non nisi ex parte recipientis turpitudine versetur; ideòque ex hac concedi restitutio-nem ejus, quod turpiter acceptum est, non ex ista.

c. 3. Et in
bi gl. inf.
de usur.

c. 24 h.

Vide Co-
var. 3.
Var. c. 1.
n. 5. Gu-
tier. 2.
Can. qu.
c. 23.

*Simonia conventionalis quomodo
punitur?*

Hæc licet ab altera parte tantum complementum acceperit, omnibus conditionis juris subjicit, retrahendis a di-rectum contractus, ut exinde collatio sit invalida tanquam simoniace facta: ex-cepta irregularitate in eo, qui celebravit post completam ab una parte simo-niam, & ante completam ab altera. Ubi verò per traditionem utrimque subsecu-tam perfectionem suam accepit, præter caram peccati mortalis, & infamiam à

arg c. A-
postolica
inf. De
Cler. ex-
com.

Q 3 jure

a c. cions
 detesta-
 bile.

An. 1595.

e. 11. b. t.
 c. 2.
 sup. de
 confess.
 c. 7. b. t.
 Wames.
 conf. 561.
 n. 8. b. t.
 d. c. 21.
 Covarr.
 ad c.
 Peccatū
 p. 2. §. 2.
 n. 6.

jure inflictam, graviorebus etiam pœnis
 subicitur; ut sunt. *Excommunicatio*, qua
 solus Pont. absolvit, præterquam in
 mortis articulo. *Suspensio*, olim perpetua,
 sed quam Pius V. temporariam fecit, et
 ad decennium reduxit. Sixtus V. male
 ordinatos & ab ordine sic suscepto & ab
 omni spe ac facultate ad ulteriores ad-
 cendendi suspendit. Clemens denique
 VIII. & hanc aliasque pœnas mitigavit
 atque ad juris communis terminos revo-
 cavit. *Privatio*, *Depositiō*que, quæ
 locum habet, tum in beneficiis Ecclē-
 siasticis, tum in aliis officiis simoniacis
 impetratis. *Irregularitas*, quæ incurritur
 propter excommunicationem & suspen-
 sionem præcedentem, nempe excom-
 municato aut suspenso divina facientia
 atque hanc ulterius sequitur *Inhabilitas*
 non tantum ad beneficium simoniacè
 obtentum, sed etiam ad alia quæcum-
 que. Denique *Restitutio* pretii accepti
 pro re spiritali; & fructuum om-
 nium interea perceptorum ex benefi-
 cio simoniacè obtento, faciendā
 Ecclesiæ, cui injuria
 facta.